

Poslovno leto 1985 smo v Zmaju zaključili z izgubo

Preteklo leto sta obe temeljni organizaciji zaključili z izgubo, ki znaša skupaj nekaj manj kot 190 milijonov din. Vzroke za nezadovoljiv poslovni rezultat lahko iščemo v spremenjenih tržnih pogojih, ki so povzročili močan padec domače prodaje, visokih stroškov za obresti, preskrbe manjkajočih deviznih sredstev in ne nazadnje tudi v slabi kakovosti naših baterij v določenem obdobju preteklega leta.

Na domačem trgu smo prodali za 1 milijardo in 657 milijonov din naših izdelkov ali za 49 % več kot leto prej. Fizični obseg prodaje pa je kar za 29 % manjši kot v letu 1984. Zaradi zavrnjene prve podražitve naših izdelkov sredi leta je tudi učinek povečanja cen z 78 % precej zastajal za splošnim povečanjem stroškov in tekočo inflacijo.

Uspešnejše je potekal izvoz, ki je bil v fizičnem obsegu cca 15 % večji od preteklega leta. Izvozili smo za 1.137.000 dolarjev izdelkov, delno tudi na dodelavo, kar je zmanjšalo uvozne potrebe.

Proizvodnja se je prilagajala zmanjšani prodaji in izdelala 36,4 milijone kosov baterij ter 300 tisoč kosov svetilk, kar pomeni občutno znižanje v primerjavi z letom 1984. S

tem se je prvič po več letni rasti znižala tudi produktivnost dela. Oskrba z materialom je bila zadovoljiva. Občasne manjše motnje pri uvoženem materialu so izvirale iz pomanjkanja deviznih sredstev. V celoti gledano smo z zalogami materiala poslovali racionalno in močno popravili obračanje zalog, kar je pri visoki ceni denarja za obresti še posebej pomembno.

Investicijska dejavnost je v preteklem letu potekala predvsem na montažni liniji 4R 25, uvedbi kovinskega oplaščenja baterij R 14 in R 20, polindustrijski liniji za litijeve baterije in prvi fazi rekonstrukcije proizvodnih prostorov v TOZD Specialne baterije. Izvršena so bila vsa dela v zvezi z izdelavo in sprejemom investicijskega programa za uvedbo redne proizvodnje litijevih baterij. V letu 1985 je prišlo do prekinitve pogodbe s Strojno fakulteto o nadaljevanju neuspešnega dela na liniji za alkalno baterijo LR 6 in odločitve, da linijo po spremenjenem konceptu izdelamo sami.

Glavni problem našega dela v preteklem letu je pojav močnega poslabšanja kvalitete oziroma povečanega iztoka baterij, ki smo ga zaznali po kolektivnih dopustih. Napaka, ki izvirala iz uporabe neustreznih surovin, je povzročila velike stroške izmeta in reklamacij, tako na domačem kot na tujem trgu. Poleg visokih stroškov je slaba kvaliteta, skozi nezaupanje kupcev, vplivala na zmanjšanje prodaje tudi potem, ko smo napako že odpravili.

Veliki napori za izboljšanje kvalitete so že omogočili kvaliteto, ki je najmanj primerljiva z ostalimi domačimi proizvajalci. V teku so akcije ki bodo to kvaliteto dvignile še na višjo raven, primerljivo z ostalimi svetovnimi proizvajalci.

Rezultati našega dela se kažejo v doseženem celotnem prihodku, ki znaša 2,2 milijardi din. Porast v višini 48 % v primerjavi s preteklim letom je precej manjši od rasti inflacije. Zaradi visoke rasti vseh vrst stroškov, pri katerih prednjačijo obresti, za katere smo plačali 317 milijonov din, smo ustvarili le 400 milijonov din dohodka. Po pokritju obveznosti nam je ostalo 143 milijonov din čiste ga dohodka. Ta ni zadostoval za pokritje že izplačanih osebnih dohodkov tako, da je izkazana izguba v višini 189 milijonov din. Izguba v TOZD Baterije znaša 120 milijonov din, a v TOZD Specialne baterije 69 milijonov din.

Za izgubo bi težko iskali vzroke v višini izplačanih osebnih dohodkov, saj smo s povprečnim osebnim dohodkom 44.658 din na zaposlenega med najnižjimi v SOZD Iskra. Vzroke bo potrebno iskati v našem počasnem prilagajanju zaostrenim razmeram, dolgoletnemu razkoraku administrativno določenih cen naših izdelkov do vhodnih materialov in nizki učinkovitosti našega dela. Prave vzroke moramo ugotoviti in izdelati predlagane rešitve s sanacijskim programom, ki smo ga po zakonu dolžni izdelati do 31. maja. Komisija za to odgovorno nalogo je že določena. V prvi fazi smo izgubo pokrili s krediti iz rezervnih skladov, v okviru SOZD Iskra.

R.Č.

Sedanji čas zahteva skrajno ostre in odločne ukrepe

Da vodstvo SOZD Iskra v zadnjem obdobju posveča posebno skrb tudi "majhnemu" ZMAJU, se je ponovno potrdilo v ponedeljek 17.3.1986, ko so nas ob 12. uri obiskali predsednik Kolegijskega poslovnega organa SOZD Iskra tov. Lasič Boris z nekaterimi svojimi najožjimi sodelavci kot so Vreček Franc, Faleskini Rado, Polič Zoran, Banič Ivo Kozina Lotar in Mužič Boris, zraven njih pa še predstavnik ISKRA BANKE tov. Japelj Janko in predstavnik ISKRA COMMERCE tov. Markun Blaž.

Visoki gostje so želeli izmenjati misli s strokovnim kolegijskem naše delovne organizacije predvsem o tem, kako kanimo sanirati poslovanje, kakšno in kolikšno pomoč še pričakujemo od SOZD-a ali širše družbene skupnosti, kako obetavne imamo programe razvoja glede na marketinške in ekonomske učinke, kakšno strategijo imamo za še intenzivnejše vključevanje v mednarodno delitev dela, kako trdno in obsežno je naše sodelovanje z JLA, kako napredujemo v naši tehnološki sanaciji, kako delujejo pri nas novi ukrepi na področju zunanjetrgovinskega poslovanja in kako mislimo premagovati težave pri uveljavljanju družbeno priznanih reprodukcijskih potrebah, ko se prognoze konvertibilnega izvoza ne uresničujejo v naši družbi, kakšna je naša opremljenost dela, naša samoupravna in poslovna organiziranost, kakšne kadrovske potencialne imamo za uresničitev vseh zadanih ciljev ko vemo, da so lahko nosilci projektnih nalog le ustrezno usposobljeni in preverjeni kadri, kakšna je naša sedanja finančna pozicija glede na vire sredstev in ne nazadnje, kako je z našim sistemom nagrajevanja po delu in re-

zultatih dela, vse to pa z enim samim namenom, da se vodstvo SOZD trdneje prepriča o tem, da se ne bi vsa dosedanja prizadevanja za takojšnjo in dolgoročno sanacijo ZMAJA izodenela oziroma imela zaradi objektivnih kot subjektivnih vzrokov v sebi že kal nove rakaste tvorbe.

Glavni direktor tov. Podlogar je gostom uvodoma v strnjeni obliki pojasnil sedanji položaj ZMAJA kot tudi poglobitve vzroke za nastalo situacijo, hkrati pa nakazal usmeritve, ki jih je potrebno uresničiti, da bi se naša delovna organizacija izkopala iz težav, v katerih se je znašla.

Razvil se je živahen 3-urni delovni pogovor, v katerem so sodelovali s strani gostov tov. Lasič, Vreček, Japelj in Markun, z naše strani pa tov. Podlogar, Primožič, Savič, Mihelčič, Kompan, Brezigar, Kajdiž in Hren.

Na koncu pogovora se je naš glavni direktor toplo zahvalil vodstvu SOZD za dosedaj izkazano učinkovito pomoč z upanjem, da bomo v velikih prizadevanjih, da čimprej uredimo poslovanje, še naprej deležni pravišnjega razumevanja in pomoči.

Skoraj 19 starih milijard dinarjev izgube je za ZMAJ "enkratni" poslovni neuspeh v izredno dolgi vrsti let, ki nas je krepko prizadel. KAKO NAPREJ, ni samo vprašanje ZMAJA ampak interes celotne ISKRE. O tem smo se pogovarjali z vodstvom SOZD Iskre 17.marca v Zmaju.

Delavski svet delovne organizacije je na svojem 13. zasedanju dne 7.3.1986 na podlagi sklepov zborov delavcev sprejel sklep o uvedbi sanacijskega postopka v delovni organizaciji.

Za pripravo predloga sanacijskega postopka je delavski svet imenoval komisijo v naslednjem sestavu:

Notranji člani:

1. Vlado Podlogar, predsednik
2. Bojan Primožič
3. Jože Hren
4. Stane Savič
5. Janko Kompan
6. Bogdan Brezigar
7. Andrej Kajdiž
8. Rado Čope
9. Bogomir Mihelčič.

Zunanji člani (SOZD Iskra):

10. Franc Vreček
11. Janko Japelj
12. Lotar Kozina
13. Blaž Markun.

Naloge komisije so sledeče:

- ugotoviti vzroke izgube - rok do 15.4.1986,
- ugotoviti morebitno odgovornost posameznih delavcev, organov upravljanja, poslovnih organov oz. posameznih članov ter organov za nastalo izgubo - rok 15.4.1986,
- predlagati ukrepe za uspešno izvedbo sanacije.

Rok za pripravo predloga sanacijskega programa je najkasneje do 15.5.1986 s tem, da mora biti sanacijski program sprejet do 1.6.1986.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Izvolili smo jih 13. marca letos

DELEGACIJE ZA ZBOR ZDRUŽENEGA DELA:

V TOZD Baterije:

ERTAVEC Slavica
JAKOMIN Aleksander
KREK Tončka
LIČOF Boris
MANOVA Vena
PORSŠ Silva
SKUŠEK Francka

V TOZD Specialne baterije

FINEC Marija
SEVER Božidar
SEME Vida
VERBIČ Rozalija
ZADEL Marija

V Delovni skupnosti

ANTONČIČ Slavko
ORLANDIČ Edina
OROŽIM Tone
STOJANOVIČ Aleksander
ZRIMSEK Veljko

DELEGACIJE ZA SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI

Splošna delegacija za vse SIS v TOZD Specialne baterije

BALIGAČ Valentina
FRKAL Slavko
BIVIČ Anica
GORIŠEK Vida
GRABNAR Boris
MARKOVIČ Jožefa
PUCELJ Vida
ROZINA Marija
SENICA Boris
ZOREC Sonja

Splošna delegacija SIS za: zaposlovanje, invalidsko in pokojninsko zavarovanje, otroš- ko varstvo, socialno skrbstvo in zaposlovanje

V TOZD Baterije:

BOSNIČ Šefik
GROBOLJŠEK Karla
KARLOVČEC Zofija
KOVAČ Goran
RADINKOVIČ Anica

Volišče TOZD Bate-
rije je bilo po
splošnem mnenju in
prizadevnosti or-
ganizatorjev kot
že dolga leta ne,
tokrat zdaleč naj-
lepše urejeno.

SLUGA Slavko
SREBRNJAK Ivanka
TRATNIK Janez
VINKLER Terezija

V Delovni skupnosti:

KARAŠOV Ljuban
KARANOVIČ Breda
MAJSTOROVIČ Zoran
MUSIČ Ksenija
PETAČ Marija
SKVARČA Silva
ŽNIDARŠIČ Desanka

Splošna delegacija SIS za: vzgojo in izobraževanje, kulturo, telesno kulturo, stanovanjsko gospodarstvo in raziskovanje

V TOZD Baterije

HEPE Irena
JELEN Jože
MARUŠIČ Damir
MOHORKO Venčeslav
PESTOJNIK Marko
POJE Zdravko
ŠMIGIČ Zoran
TADIČ Gordana
VUJIČ Mara

V Delovni skupnosti

GERMŠEK Simona
HRVAT Iris
KONČAN Jure
OGRIN Tomaž
OVEN Marta
PUNGARTNIK Matjaž
SITAR Marija

Mandat vseh izvoljenih dele-
gacij je 4 leta.

DELAJSKI SVET SOZD ISKRA

BAVDEŽ Matjaž
KRANJAC Zdenko

ODBOR ZA SAMOUPRAVNI NADZOR SOZD ISKRA

ALIBEGOVIČ Fadil
MOHORKO Venčeslav

ZBOR INTERNE BANKE ISKRA

PETAČ Marija
ŽNIDARŠIČ Desanka

ODBOR SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE INTERNE BANKE ISKRA

ANTONČIČ Slavko

Mandat izvoljenih delegatov
v organe SOZD in interne banke
je 2 leti.

Dne 13.3.1986 smo izvedli tudi
nadomestne volitve v delovni
organizaciji, TOZD Baterije in
delovni skupnosti. Za preostali
čas mandatne dobe so bili v
posamezne organe izvoljeni:

DELAJSKI SVET DO

MUSIČ Ksenija

SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA DO

TKALEC Milena

DISCIPLINSKA KOMISIJA TOZD BATERIJE

VINKLER Terezija

SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA DSSS

SMERAJČ Zdenka
VARDJAN Mara.

Učenci osnovne šole
"Veljko Vlahovič"
iz Kosez so s svo-
jim nastopom pope-
trili letošnjo pros-
lavo ob dnevu žena
v naši jedilnici.
Predtem pa je di-
rektor DO ZMAJ ob
priložnostnem na-
govoru čestital
sodelavkam ob nji-
hovem prazniku.

z naslovne strani

Slika na naslovnici simbolizira
prvi pogled na pročelje poslop-
ja TOZD Specialne baterije potem,
ko se zapeljemo skozi vas in na
sredi kratkega in strmega klan-
čka zavijemo na levo.

Takšen, dokaj "prodoren" pogled
pa je možen le v zimskem času
skozi golo vejevje, saj se to-
varniški objekti s pomladjo
prično ovijati v čudovito bujno
zelenje.

TOZD Specialne baterije
Šentvid pri Stični

M. Mayer

2

Spomini na čas tridesetih let

ZAČETEK PROIZVODNJE V ŠENTVIDU PRI STIČNI

Šentvid pri Stični, oddaljen od Ljubljane 37 kilometrov, je bil pred 30 leti zaradi takratnih voznih razmer znatno bolj daleč kot je danes. Prevoz z vlakom je bilo že pravo potovanje, z avtomobilom pa naporno po stari makadamski in vijugasti cesti, ki je počasi dobivala konkurenco v novi jugoslovanski avtostradi. Odsek od Grosuplja do Ivančne gorice, dolg 15 kilometrov, so pričeli graditi v mesecu aprilu, kar so v ZMAJU videli v prihodnosti boljše pogoje povezovanja z novim zmajevim obratom.

V ponedeljek 20. februarja 1956 je vodstvo ZMAJA naslovilo na Občinski ljudski odbor v Ivančni gorici prošnjo za dovoljenje, da se ustanovi v šentvidu obratna enota, v kateri bi izdelovali leseno, pomožno ter kartonsko embalažo za baterijsko proizvodnjo ter montiranje baterijskih svetilk. Zato so v ta namen hiteli z urejanjem nekaterih prostorov, v katerih bi bili zadovoljivi delovni pogoji. Takratni vaški aktivist Krištof je z navdušenjem, da šentvid dobi tovarno, sodeloval z nasveti in kot kasnejši direktor Mizarske delavnice omogočal redno dostavo žaganja, s katerim so kurili enostavne peči za ogrevanje delovnih prostorov.

Po izredno hudi in mrzli febru-

arski zimi so nastopile marčne otoplitve in v šentvidu so pričele z delom prve delavke. Iz ljubljanske proizvodnje sta se kot domačinki preselili na novo lokacijo Baltič Marija in Prelesnik Milka, Janoš Marija, ki se je zaposlila 2. marca 1956, pa dela še danes v tem obratu.

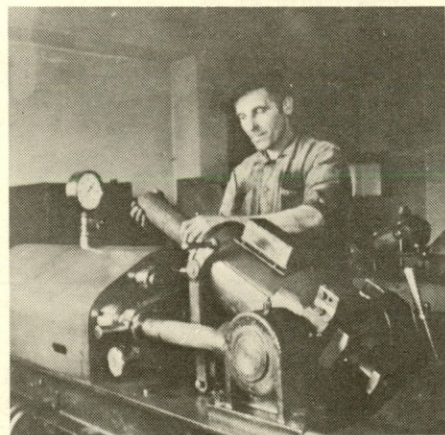
Začeli so s kartonažo, kot so takrat poimenovali prvi oddelek, ki je pričel s proizvodnjo. Iz lepenke so rezali trakove za samilke v ploščatih baterijah, štancali "zvezdice" kot so rekli nazobčano okroglim kartonskim izdelkom za vlaganje na dno cinkovih čaš, izdelovali razne dimenzije kulis in zaklopnice za velike anodne baterije, pa še centrirke, pokrovke in še marsikaj. Za tem so pričeli izdelovati pomožno embalažo, ki so jo uporabljali v proizvodnji baterij kot na primer zabojčke za namakanje mošnjčikov in odkuhavanje celic in podobno, ter leseno embalažo, ki je predstavljala različne dimenzije zabojev za pakiranje in odpremljanje izdelkov na tržišče še zlasti za vojaške potrebe.

Z nastopom pomladi 20. marca, ko je v več krajih Dolenjske pošteno snežilo, so pričeli s selitvijo celotne poskusne proizvodnje ogljenih elektrod iz Ljubljane v šentvid. Z njo vred pa se je preselil tudi Ulčar Franc, ki se je zaposlil v ZMAJU 16. septembra 1955 in prvotno parafiniral kartonske polizdelke in kuhal

smolo za zalivanje baterij. V kratkem času sta s Kraševcem namestila vse strojne priprave, v posebnem prostoru pa še banje za nov oddelek galvane, ki se je razvila že v ljubljanskem obratu za bakrenje elektrod. Za ta namen so v ključavničarski delavnici naredili stoječe štirioglate posode za alkalično kopel, v kateri so elektrode dobile homogeno in kompaktno podlogo, v kisli kopeli pa je bila nanešena zahtevana debelina bakrene obloge. Za ta postopek so uporabljali močan usmernik električne napetosti. V tretji banji so elektrode izpirali v vodi in blagi lužini, nakar so jih sušili v sušilni peči. Nasploh pa je oddelek galvane zelo hitro dobival pomembno vlogo v celoviti dejavnosti šentviške proizvodnje, saj so jo do konca leta 1956 opremili z vsemi takrat znanimi sredstvi za nemoten tehnološki postopek. Pomembno delo pri postavitvi in opremljanju galvanskega oddelka je opravil honorarni sodelavec Grebenc Tone, sicer zaposlen kot uslužbenec v ISKRI in kasnejši direktor GALVANE na Lavrici.

USTANOVITEV OBRATA ŠENTVID

V petek 25. maja 1956 je bila v ZMAJU prva seja novoizvoljenega

Tone Kovačič vlaga elektrodni blok v cilinder hidravlične stiskalnice. Posnetek iz leta 1958 v šentvidu pri Stični.

delavskega sveta. Šesto točko dnevnega reda so namenili razpravi o šentviški proizvodnji od začetnih priprav dalje in ugotovili, da so bili sprejeti številni sklepi od adaptacije do strojne opreme in imenovani odgovorni uslužbenci za izvedbo posameznih del. Ugotovili pa so tudi, da manjka le še sklep o ustanovitvi obrata Šentvid pri Stični. Zato je direktor Stanko Petelin predlagal naslednje:

"Delavski svet tovarne ZMAJ, Ljubljana, sklene ustanoviti svojo obratno enoto v Šentvidu pri Stični, ki bo poslovala pod firmo: Tovarna baterij, ogljenih proizvodov in elektromateriala "ZMAJ", Ljubljana, obrat v Šentvidu pri Stični.

Poslovni predmet tega obrata bo do nadaljnjega: izdelava lesene, pomožne ter kartonske embalaže za baterijsko proizvodnjo, montaža baterijskih svetilk ter lakirnica in galvanizacija. Poslovodja je tovariš Brulc Štefan.

Poslovna enota ne bo imela samostojnih pravic, temveč se bo vse finančno in ostalo poslovanje vodilo v centralnem obratu v Ljubljani. Tu pa se bo za obrat Šentvid pri Stični vodilo ločeno knjigovodstvo, ki bo omogočalo sestavo obračuna proizvodnje in ugotavljanje finančnega rezultata.

Prispevek za socialno zavarovanje in 10 odstotni stanovanjski prispevek se bo plačeval za tamkaj zaposlene in stanujoče člane delovnega kolektiva tamkajšnji podružnici Zavoda za socialno zavarovanje odnosno Komunalni banki."

Za tem je direktor Petelin pro-

sil člane delavskega sveta, da o predlogu razpravljajo, "... da bomo potem lahko izglasovali dokončen sklep o ustanovitvi tega obrata. Odgovoril je na številna vprašanja, dodal izčrpna pojasnila o nadaljnjih načrtih proizvodnje v novem obratu in ko je predsednik ugotovil, da ni več vprašanj, je direktorjev predlog dal na glasovanje. Vsi člani delavskega sveta so z dvigom rok izrazili soglasje, "da se ta obrat ustanovi in prične z delom."

V resnici pa se je obseg dela že opazno razširil in sprejemali so nove delavke v skladu s potrebami. Z ustanovitvijo obrata je bilo treba že uradno postaviti vodjo in čeprav je Štefan Brulc praktično že od februarja dalje vodil in nadziral delo ter preseljevanje proizvodnje, mu je bila šele 17. junija izstavljena odločba, s katero se Brulc Štefana, kot višjega strokovnega uslužbenca postavlja na delovno mesto upravnika stranskega obrata Šentvid pri Stični z mesečno tarifno postavko 20.000 dinarjev.

Delavski svet tovarne ZMAJ je že 15. decembra 1954 sprejel PRAVILA tovarne baterij in suhih elementov, Občinski ljudski odbor - oddelek za gospodarstvo pa jih je 4. aprila 1956 z odločbo potrdil. Iz teh "pravil" kot zanimivosti navajamo nekatere odgovornosti in pristojnosti takratnega upravnika.

Postavlja ga delavski svet, obrat pa upravlja sporazumno in po navodilih direktorja. Je disciplinski starešina za vse delavce in

uslužbenca in osebno odgovoren za delo vseh oddelkov. Upravi podjetja v Ljubljani je dolžan poročati o delu, problematiki in situaciji. Organizira sporazumno s strokovnim vodjem pravičen sprejem delovne sile, jim izstavlja delovne pogodbe, skrbi za pravočasno nabavo osnovnega in pomožnega materiala ter je odgovoren za organizacijo transporta. Kot predstavnik tovarne pa vzdržuje tudi stike z lokalnimi oblastmi in zasebniki v službenih zadevah.

In tako je Štefan Brulc kot upravnik pomožnega obrata izvajal zahtevane dolžnosti leto dni, se sprva vozil vsak dan iz Ljubljane, kasneje čez teden stanoval v eni sobi v Šentvidu, vsak četrtek pa obvezno prisostvoval seji kolegija in drugim sestankom v Ljubljani.

Bil pa je pred 30 leti čas, ko se je vsak družbi naravnani uspeh tudi svečano obeležil. Zato je bilo umestno, da se ustanovitev Zmajevega obrata manifestira v prireditvi veselice z obveznim programom na začetku. Med drugimi je takrat govoril direktor Stanko Petelin, ki je poleg uspehov tovarne baterij še posebej poudaril pomembnost novega obrata za šentviški okraj. Navdušeno so mu ploskali številni vaščani in povabljeni gostje, ki so napolnili prostore kartonažnega oddelka /kjer je danes prostor pred mešalnico depol paste/. Uvodni del otvoritve je popestril še šolski pevski zbor, v katerem je nastopala tudi Mostar Nada, današnja skladiščnica v Šentvidu. Veselično razpoloženje tisto nedeljo 10. junija 1956 pa je nekoliko skalilo močno neurje, da so nastala velika jezera v dvoriških kotanjah.

Tovarna ZMAJ je z ustanovitvijo obrata dobila nove razsežnosti. Širjenje prostora z dograditvijo objekta v Ljubljani in zdaj z otvoritvijo obrata v Šentvidu

Obrat v Šentvidu pri Stični
je bil po sklepu delavskega
sveta ZMAJ ustanovljen dne
25. maja 1956

poleg številnih na novo osvojenih proizvodov, so strokovni delavci intenzivno razglabljali o vsem, karkoli je bilo povezano s pojmom baterije. Pozornost je vzbudil tudi takšen članek v DNEVNIKU od 7. junija 1956, ki je prinesel vest iz sveta, da so "strokovnjaki napovedali, da bodo že čez deset let pridobivali velike množine električne energije iz 'baterij', ki bodo vsebovale v enem delu morsko, torej slano, v drugem pa navadno, to je sladko vodo. Nedavni poskusi v Veliki Britaniji in Zahodni Nemčiji napovedujejo možnost, da bodo kemične reakcije, ki nastanejo, kadar prideta in stik slana in sladka voda, v posebnih baterijah ali akumulatorjih proizvajale dovolj električne energije za industrijo."

VPIS OBRATA ŠENTVID V REGISTER GOSPODARSKIH PODJETIJ

Omenili smo že, da je tovarna ZMAJ 20. februarja 1956 z vlogo zaprosila odsek za gospodarstvo pri Občinskem ljudskem odboru v Ivančni Gorici za dovoljenje za ustanovitev obratne enote. Odločba z dovoljenjem je bila tako izdana 1. junija 1956 z določilom, da je ustanovitev treba "v 15 dneh prigrasiti radi vpisa v register gospodarskih organizacij Gospodarskemu sodišču v Ljubljani."

Odsek za gospodarstvo v svoji utemeljitvi navaja, "da je o ustanovitvi te obratne enote delavski svet tovarne ZMAJ razpravljal na številnih sejah. Na prvi redni seji delavskega sveta dne 25. maja 1956 pa je delavski svet sprejel sklep, da se ustanovi posebna obratna enota v Šentvidu in prične z delom."

Iz poročila posebne komisije za ugotovitev izpolnitve pogojev za začetek dela je bilo ugotovljeno, da so izpolnjeni vsi predpisani

S 1. junijem 1956, le teden dni po ustanovitvi, je bil Stefan Brulc kot višji strokovni uslužbenec z odločbo postavljen za upravnika stranskega obrata v Šentvidu pri Stični. To dolžnost je opravljal leto dni, sicer pa je bil zaposlen v ZMAJU 28 let in dolga leta vodja komerciale. Od začetka februarja 1979 dalje pa je v Iskra Commerce in danes pomočnik direktorja trgovinske dejavnosti.

pogoji, tehnični, higiensko-tehnični in sanitarni kakor tudi ostali pogoji za začetek dela v omenjeni obratni enoti za opravljanje dejavnosti, ki so navedene v dovoljenju. Odločbo je podpisal tajnik Občinskega ljudskega odbora Prelogar Miloš. Odločbo od 1. junija so v ZMAJU prejeli v petek 8. junija 1956.

Ugotavljanje pogojev dela in še zlasti sklicevanje na predpise, po katerih naj bi v novem obratu ustrezali sanitarni in higienski pogoji, so imeli za današnje pojme kaj čudna merila. Vrsto let je med drugim umivanje po končanem delu predstavljalo problem, še posebej v začetku, ko so vodo ogrevali na pečeh* za ogrevanje prostorov in jo v večjih posodah nosili tudi v stranišča, kjer so se lahko umili predvsem ključavničarji in delavci pri ogljenih elektrodah.

Šele 19. julija 1956 je tovarna ZMAJ poslala dopis Okrožnemu gospodarskemu sodišču v Ljubljani, s katerim je zaprosila za vpis v register gospodarskih podjetij. Predložen je bil izvleček iz zapisnika seje delavskega sveta od 25. maja in dovoljenje Občinskega ljudskega odbora Ivančne Gorice ter dekret za upravnika šentviškega obrata.

Okrožno gospodarsko sodišče v Ljubljani je 8. avgusta 1956 izdalo naslednji

S K L E P

V registru gospodarskih organizacij se vpiše pri podjetju: "Tovarna baterij ZMAJ Ljubljana" naslednja sprememba. Vpiše se obratna enota:

Tovarna baterij, svetilk in ogljenih proizvodov ZMAJ Ljubljana, obrat Šentvid pri Stični.

Predmet poslovanja: Izdelava lesene in pomožne ter kartonske embalaže za baterijsko proizvodnjo, montaža baterijskih svetilk.

Poslovodja: Brulc Stefan

Poslovno enoto je ustanovil delavski svet podjetja na podlagi zapisnika z dne 25. maja 1956.

Dovoljenje za ustanovitev obratne enote je izdal Občinski ljudski odbor Ivančna Gorica z odločbo št. 02-653/1 z dne 1.6.1956.

Obratna enota nima samostojnih pravic.

Šentviški obrat je bil na osnovi tega sklepa, ki ga je podpisal sodnik dr. Drnovšek Ljubo, vpisan v register gospodarskih organizacij 8. septembra 1956 in s tem dnem so bile zaključene vse zadeve in dejavnosti v zvezi z registracijo Zmajevega obrata, današnjega TOZD-a Specialnih baterij v Šentvidu pri Stični.

NAČRTOVANJE PROIZVODNJE OGLJENIH PALČK ZA BATERIJSKO PROIZVODNJO

Ob osvajanju proizvodnje ogljenih elektrod je bila tedanjim strokovnim delavcem in vodstvu podjetja ves čas prisotna težnja, da v okviru ogljenih proizvodov prično z načrtovanjem lastne proizvodnje palčk za baterije, ki predstavljajo odvodnik pozitivne električne napetosti. Predno si ogledamo visoko cenovno postavko za uvoz ogljenih palčk je treba omeniti, da so se že takrat ukvarjali z vprašanjem, kako čim več uvoznih materialov nadomestiti z domačimi. Omenimo naj le nekatere.

Tedaj so v ZMAJU na veliko uporabljali kositer za spajanje doma izdelanih cinkovih čaš. Delni prihranek so videli v vlečenih čašah, ki jih je v manjšem številu že dobavljala "Mehanotehnika" iz Izole. Še več prihranka pa so načrtovali z nabavo transformatorja in agregatov za električno varjenje. Kar zadeva manganovceve, so zainteresirali Kemično tovarno v Podnartu za proizvodnjo elektrolitskega mangana. Grafita je bilo tedaj v Jugoslaviji zelo malo, ki pa tudi ni bil primeren za baterijsko proizvodnjo, za salmijak v prahu pa tovarna v Lukavcu ni pokazala zanimanja zaradi premajhnih količin. Le acetilenske saje, tako so menili, bi lahko izdelovale domače tovarne v Bakru ali pa v Kutini.

Čeprav bi za osvojitve lastne proizvodnje ogljenih palčk potrebovali uvozne surovine, bi bil znesek v dolarjih znatno manjši kot za uvoz gotovih palčk in po neki analizi je bilo v prvem polletju 1954 uvoženih 40 ton palčk, za katere je bilo treba odšteti 16.000 ameriških dolarjev ali 4,800.000 dinarjev

po uradnem tečaju. Sicer pa bi se s proizvodnjo ogljenih palčk izredno znižali proizvodni stroški tudi za ogljene elektrode iz štirih razlogov: delovni prostori bi bili popolnoma izkoriščeni, prav tako tudi strojni park, storilnost dela bi bila mnogo višja in režijski stroški bi bili sorazmerno manjši. Tako so se v ZMAJU odločili za osvojitve proizvodnje ogljenih palčk, ki bi - kot so računali, ob zagotovitvi potrebnih denarnih sredstev lahko stekla najkasneje v dveh letih. Po tej odločitvi so tehnologi začeli proučevati tehnologijo in načrtovali nabavo osnovnih surovin, kot so antracit, petrolkoks, retortni grafit, katransko smolo, naravni grafit, katran in premog.

Kot zanimivost navajamo generalno recepturo, pri kateri so bila možna odstopanja odvisno od vrste izdelka in v kakšen namen se izdelek uporablja. Za 1 kilogram ogljenih palčk je bilo potrebno:

Antracit	0,55 kg
Plamenske saje	0,03 kg
Petrolkoks	0,05 kg
Retortni grafit	0,12 kg
Grafit	0,06 kg
Katran	0,50 kg
Parafin	0,11 kg
Elektr.energija	4,88 KW/h

Poslovno leto 1956 so v ZMAJU zaključili z velikim nezadovoljstvom. Po zaključnem računu sicer niso ugotovili nikakršne izgube, celo nasprotno. Zabeležili so dobiček preko 926 tisoč dinarjev, vendar je bil tako majhen, da so govorili celo o morda najtežjem letu obstoja tovarne. Za to je bilo več razlogov in če se opredelimo le na nove proizvode povezane z novim obratom, so za leto 1956 preveč optimistično postavili plan. Elektrod so izdelali 38.429 komadov, baterijskih svetilk pa le 50.000 od načrtovanih 350.000. Tedaj so zapisali, da je glavno breme morala prevzeti baterijska proizvodnja in sicer za elektrode, svetilke in druge dejavnosti v šentviškem

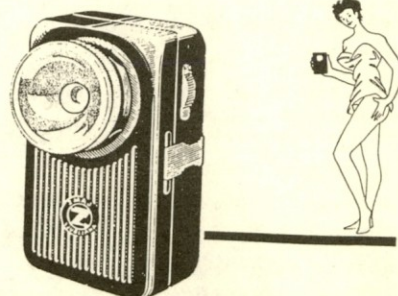
obratu. Ko so ugotavljali vzroke, so navajali, da so pri osvajanju proizvodnje ogljenih elektrod in baterijskih svetilk premalo računali na začetne težave. Orodja za izdelavo svetilk so bila prepozno izdelana in prav tako tudi strojna oprema za elektrode. Premalo pa so računali še na odpor kupcev do domačih izdelkov. Ti novi obrati so torej "pridelali" 18,7 milijonov dinarjev izgube.

Ugotovitev že v prvem letu obstoja šentviškega obrata, da baterijska proizvodnja v Ljubljani krije nastalo izgubo, se je vcepila v miselnost vseh delavcev in se dolga leta večkrat odražala v prepričanju, da so delavci v šentvidu v podrejenem položaju, da v Ljubljani krojijo njihovo nadaljno usodo in da jih pač oni "živijo". Takšno mišljenje delavcev enega in drugega obrata je često vodilo do neprijetnih situacij, ki so danes le še siva preteklost.

Tisto leto so v ZMAJU osvojili proizvodnjo številnih svetilk, med njimi tudi črno lakirano z uporabo ploščate baterije. V ta namen so v novem obratu določili poseben prostor za lakiranje kovinskih ohišij in rekli vsem trem oddelkom: kartonaža, galvanika in lakirnica.

Pozno jeseni pa so pričeli z gradnjo peči za žganje elektrod. Z osvojitvijo tega dela tehnološkega postopka pa je bila zlasti na začetku kopica nepričakovanih in zanimivih dogodivščin.

/se nadaljuje/

Iz TV oddaje „spoznano – neznano“ o naših litijevih baterijah

V sredo 19. februarja letos ob 21,45 uri zvečer je bila na ljubljanski televiziji oddaja SPOZNANO-NEZNANO, ki jo je pripravil novinar Peter Likar. V prvem prispevku je bil javnosti predstavljen razvoj litijevih baterij in sedanja pilotska proizvodnja v ZMAJU. Poleg teksta, ki ga objavljamo za bralce glasila, smo videli številne posnetke iz Zmajeve proizvodnje in razvojnega laboratorija v Kemijskem inštitutu "Boris Kidrič" v Ljubljani.

Napovedovalka: Litijeve baterije bi morali tako kot številne druge proizvode novejših tehnologij uvažati ali kupovati zanje licence, če se ne bi lotila razvoja skupina znanstvenikov in po nekaj letnem trdem delu uspela.

Prav te dni so v ISKRI-ZMAJ začeli izdelovati dokončno dizajnirane vzorce. Za zdaj izdelajo 40 kosov na dan, vendar so večje količine samo še stvar tehnologije in sredstev. Raziskovalci Kemijskega inštituta Boris Kidrič, Fakultete za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani in Tehnično metalurška fakulteta v Beogradu, so opravili skupen razvoj in omogočili postavitev pilotne proizvodnje v ZMAJU in priprave na investicijo v industrijsko proizvodnjo.

Litijeve baterije so pri nas novost. Poznali smo jih bolj po revijalnih opisih, saj so bile do nedavnega vojaška skrivnost. Ko so podrle te ovire, so preplavile tržišče in danes vse pogosteje na kalkulatorjih ali urah srečujemo napis Li power.

Direktor Kemijskega inštituta Boris Kidrič, dr. Stane Pejovnik:

Pod skupnim imenom litijeve baterije označujemo družino baterij, ki uporabljajo za anodni material kovinski litij. Kot katodni material lahko uporabljamo mangan dioksid, ogljikov polifluorid bakrov dioksid oziroma tudi druge kovinske okside. Mi smo se odločili za razvoj litijevih baterij v sistemu litij tionilklorid. Za ta sistem smo se odločili zaradi tega, ker ima najvišjo specifično energijo oziroma gostoto energije med vsemi poznanimi primarnimi baterijami. Na primer 800 wattnih ur na kubični decimeter, kar je 4 krat več kot klasična Leclanche baterija. Po-

leg tega ta sistem deluje v ekstremnem temperaturnem intervalu - od minus 50 stopinj Celzija praktično noben sistem pri teh temperaturah ne deluje, do preko 80 stopinj Celzija. Naslednja izjemno zanimiva lastnost te baterije je izjemno dolga doba skladiščenja. Deset let ali več, ne da bi pri tem bistveno izgubila kapaciteto. Navadna, običajna Leclanche baterija se lahko vskladišči leto ali dve, potem pa jo moramo zavreči kot neuporabno. Takšna dolga doba skladiščenja omogoča, da baterijo neposredno vgradimo v elektronska vezja, kajti njena življenjska doba dejansko ustreza življenjski dobi ostalih elementov v vezjih.

V razvoju te baterije pa je bilo potrebno osvojiti celo vrsto novih raziskovalnih in tehnoloških dognanj. Na tej shemi (pokazal je gledalcem shemo baterije v prerezu) najenostavneje vidimo, kako v principu takšna baterija izgleda. Na kovinsko čašo pritrdimo kovinski litij. Tu je treba povedati, da je kovinski litij izjemno reaktiven material in da reagira ob sledovih vlage s kisikom in dušikom ter bi kot tak postal neuporaben za baterije. Zato je potrebno celotno izdelavo baterije v prostorih z nizko relativno vlažnostjo pod en procent. Ker mi takšne suhe sobe nimamo, smo celoten razvoj opravili v suhih

komorah v rokavicah.

Naslednja stopnja pri izdelavi te baterije je vstavljanje separatorja iz steklenih vlaken, ogljikovega mošnjička, zelo poroznega, pripravljenega iz ustreznihih saj s taflonsko suspenzijo, ekstruzijo in naknadno obdelavo ter kolektorja električnega toka pri katodnem nosilcu. Nato vstavimo pokrovček. Ker moramo preprečiti prisotnost vlage v bateriji, moramo pokrovček zavariti, to pa zahteva dodaten poseben element, spoj steklo-kovina in s tem dosežemo, da je dejansko celotna baterija hermetično zaprta.

Katodni material je tionil klorid, ki ga moramo prav tako pripraviti brez sledov vlage in za pripravo tega elektrolita smo morali razviti posebne metode za identifikacijo njegove uporabnosti v bateriji. Poseben problem te baterije predstavlja optimizacija elektroaktivnih delov v bateriji. Da bi izvedli baterijo čim popolneje, smo razvili računalniški program, ki omogoča doseganje optimalnih rezultatov. Tako baterija te velikosti daje v najslabšem primeru, seveda, če

Za oddajo SPOZNANO-NEZNANO, ki jo je pripravil novinar Peter Likar in je bila na sporedu 19. februarja zvečer na ljubljanski televiziji, so snemalci posneli nekaj prizorov proizvodnje litijevih baterij v naših prostorih 28. januarja letos.

je kvalitetno in popolno sestavljena, 5 amperских ur.

Napovedovalka: Poseben problem je bil tanek sloj litijevega klorida, ki nastane na površini kovinskega litija, v stiku s tionil kloridom. Čeprav ravno ta dejansko omogoča delovanje baterije, ker prepreči nekoristno kemijsko reakcijo, ima tudi stranski, tudi negativen vpliv. Med skladiščenjem ta plast raste, povzroči padec napetosti ob obremenitvi baterije in s tem takomenovani zakasnitveni efekt. S posebnimi dodatki je mogoče ta pojav sicer nadzorovati, vendar bodo morali vložiti še precej raziskovalnih naporov, da bi ga v celoti obvladali. Moramo pa poudariti, da ta problem ne muči samo nas, ampak tudi druge proizvajalce po svetu.

Na temelju svojih in eksperimentalnih podatkov iz literature so izdelali računalniški program za dimenzijsko optimizacijo, ki bo izredna korist v nadaljnjih fazah razvoja. Tudi z njegovo pomočjo so naredili baterije, ki po kakovosti ne zaostajajo za svetovnimi dosežki. Po mednarodnih konkurenčnih standardih mora dati taka baterija 5 amperских ur - in jih daje. Poseben poudarek v razvoju so namenili testiranju baterij. Zanimivo je, da so prav te testne metode najbolj čuvana skrivnost vseh proizvajalcev. Vendar so jih naši raziskovalci že osvojili. Za popolnejša testiranja pa ravnokar gradijo mikroročunalniško krmiljeno napravo. Iz Kemijskega inštituta se je baterija preselila v tovarno ZMAJ.

To, kar vam bomo prikazali, še ni industrijski obrat. (posnetki iz ZMAJA) Je bolj velika raziskovalna enota, kjer so v proizvodnem procesu znanstveniki še vedno v delovnih oblekah. To je montažna linija pilotne proizvodnje, sestavljena iz cele vrste medseboj povezanih suhih komor. Tudi to linijo smo razvili doma. Postopek sestavljanja je ročen. V prvi komori poteka vstavljanje kovinskega litija, separatorja, katodnega nosilca in vstavljanje pokrova (premor zaradi prikazovanja postopka). V drugi, pokrov zavarijo na čašo, v tretji pa dozirajo tionil klorid. - Sledi še varjenje cevke za doziranje. Baterija je narejena in hermetično zaprta. Vzporedno z montažo potekajo vsa druga dela potrebna za izdelavo: priprava vseh polizdelkov in elektrolita, ki je ključnega pomena za dobro delovanje baterije.

Ogrin Tomaž, dipl.ing.kemije, vodja projekta litijevih baterij.

Montažno linijo kot je ta, ne omogoča veliko serijske proizvodnje litijevih baterij. Zato smo v ZMAJU pričeli z investici-

jo - postavili smo projektne team, katerega osnovna naloga je, da postavi, da uvede proizvodnjo litijevih baterij v ZMAJU. Pri tem imamo podporo SOZD-a Iskre, Republiškega komiteja za industrijo in gradbeništvo. Računamo, da bodo ekonomski efekti te investicije dobri. Struktura cene teh baterij je namreč povsem drugačna kot pa pri klasičnih baterijah. Tam je že 80 procentov vrednosti samo na vgrajenem repro materialu. Pri teh litijevih baterijah pa je obratno, tu je glavna vrednost predvsem v novem znanju in vrhunski tehnologiji. Prav lastno znanje nam omogoča, da smo v tej proizvodnji neodvisni od raznih licenc, prav tako pa tudi, da skupaj z raziskovalnimi institucijami, katere bodo v našem programu še

v nadaljnjem obdobju, to so predvsem "Boris Kidrič", "Jožef Stefan" in drugi, da skupaj z njimi ta program še naprej razvijamo in peljemo še nove proizvode.

Napovedovalka: Montažna linija, kakršna je ta, seveda ne more omogočiti proizvodnje več 100 tisoč baterij, kot jo planirajo v ZMAJU. Za tak obseg proizvodnje bo potrebna investicija v suho sobo in polavtomatske stroje ob prvi in avtomatske stroje v drugi fazi.

V še tako sijajno inovacijo pa mora kaniti kaplja pelina. S Kosova, iz tovarne TREBČA prihajajo novice, da so kupili za proizvodnjo litijevih baterij licenco. Tako se sesedajo v prazno govoričenja, vsa politična gesla o vrednosti lastnih znanstvenih rešitev in še posebej, če gre za vrhunske dosežke.

Po magnetofonskem zapisu My

Pogled v baterijsko proizvodnjo

Videli in slišali smo v televizijskem OBZORNIKU v petek 7. marca ob 19. uri:

Nevinarka: ... jasno je, da se v gospodarstvu na ljubljanskem območju niso prav dobro odrezali. Izgube so porasle na 410 milijonov din in so 4 in polkrat večje kot v letu 1984 /začetek posnetkov iz Zmaja/. Izgubarjev je bilo do konca leta sicer manj kot v prvih devetih mesecih, vendar pa je vrednost teh izgub porasla za 65 %. Brez njih je le občina Kamnik. Največ izgub je spet v proizvodnji električnih strojev in naprav v kovinsko predelovalni in tekstilni industriji.

Direktor DO ZMAJ Vlado Podlogar:

"Vzroki za izgubo v naši delovni organizaciji niso od danes, ampak izvirajo že - lahko temu rečemo, od včeraj. Namreč, značilno je, da je baterijska proizvodnja že več let oziroma do 1986 bila pod kontrolo zveznih organov, kar se zlasti tiče formiranja cen. No, drugi del vzrokov lahko iščemo sami pri sebi, kajti tudi tista sredstva, ki so nam ostajala, nismo vedno racionalno vložili."

Ob razmišljanju, kako naprej, moramo to kratkoročno sanacijo še razširiti na daljši rok, zato smo tudi začeli z investiranjem v proizvodnjo povsem novih izdelkov, to so litijeve baterije, ki so zadnji hit tehnike na baterijskem področju. Po naših predvidevanjih naj bi po zaključku sanacijskega programa, torej predvidoma že koncem tega leta iz te situacije izplavali in poslovno leto 1986 zaključili brez izgube."

Novinarka: Ni kaj, smelo zastavljeni načrti. Seveda pa se taka posodobitev obrestuje šele z leti. /kot primer prehod na drugo delovno organizacijo.

Po magn.zapisu My

Ker prihodnji mesec pred prvomajskimi prazniki po letnem delovnem koledarju delamo zadnji dan 25. oziroma 26. aprila, bo naše glasilo izšlo veliko prej kot običajno. Zato bomo morali redakcijo zaključiti pravočasno in prosimo, da to upoštevate pri oddaji člankov uredniku.

UREDNIŠTVO

Upokojil se je Franc Grden

Točno po 21. letih dela v TOZD Specialne baterije se je letošnjega 7.marca upokojil GRDEN FRANC transportni delavec pri manganu.

in pobiranje snopov. Po uvedbi mletja manganove rude je bil leta 1969 kot "mlinar" dodeljen k raznim opravilom pri mlinu, kasneje je bil prvi delavec pri manganu, bil pa tudi merilec baterij 3R 12 kamor je bil premeščen leta 1976 zaradi določenih operativnih okoliščin sicer za krajši čas. Zato upravičeno trdimo, da se je vsa delovna leta v ZMAJU srečaval le s "črnimi" deli.

V ZMAJU se je zaposlil 8.marca leta 1965 in sprva delal v elektrodnem oddelku, še zlasti okrog peči za žganje elektrod. V njegovo takratno odločbo so mu vpisali delovno mesto: praznjenje peči

Od Grdena, ki je bil v krogu svojih sodelavcev zelo priljubljen, so se v petek 7.marca svečano poslovili v sejni sobi s priložnostnim nagovorom direktorja TOZD-a in mu izročili spominsko darilo ter mu izrekli najboljše želje ob odhodu v zasluženo upokožitev.

prišli - odšli

V mesecu FEBRUARJU so bili sprejeti v delovno razmerje: PODLOGAR Vlado, glavni direktor DO Zmaj, dne 1.2.1986,

Umrla je Dečman Angelca

V nedeljo 9. marca letos je umrla naša nekdanja sodelavka Dečman Angelca iz Ulice Angelce Ocepkovce 2 v Ljubljani. Naša upokojenka je bila skoraj 30 let, pred tem pa je vrsto let delala v vezalnici mošnjikov.

Naših letnih srečanj z upokojenci se je sprva udeleževala večkrat, spominjamo pa se, da je bila prisotna na novi lokaciji Zmaja v Stegnah le enkrat samkrat.

V živem spominu je ostala le med starejšimi upokojenci.

ARSENIČ Lazar, voznik tovornjaka za nedoločen čas v skupnih službah dne 1.2.86,

TURŠIČ Janja, administrator za določen čas v skupnih službah dne 3.2.1986,

ČERENIČ Safet, strugar za nedoločen čas v TOZD Baterije dne 8.2.1986,

SMERAJČ Zdenka, referent deviznih prihodkov v skupnih službah za nedoločen čas dne 11.2.1986,

METELKO Tatjana, dokumentarist za nedoločen čas v skupnih službah dne 10.2.1986,

MARN Jožica, skladiščnik za nedoločen čas v TOZD Baterije dne 20.2.1986,

RISTEVSKI Ljubo, rezkalec za nedoločen čas v TOZD Baterije dne 24.2.1986.

Delovno razmerje so prekinili:

SMERAJČ Zdenka, analitik v skupnih službah dne 2.2.1986,

FELDI Marta, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 4.2.1986,

ČERENIČ Safet, strugar v TOZD Baterije, dne 4.2.1986,

KUŠAR Tine, transportni delavec v TOZD Baterije dne 28.2.1986,

CERAR Franc, komercialist kooperacij v skupnih službah dne 16.2.1986,

KOVAČIČ Matjaž, vodja litijevih baterij v TOZD Baterije dne 16.2.1986,

Rojeni v

APRILU

Jurko KONČAN
Breda BOŽIČ
Hanka KAMENČIČ
Ciril NOVAK
Marija VARDJAN
Vladimir TELBAN
Mujo ČEHAJIČ
Franc VEZJAK
Silva PAJEK
Slavica ŠRIBAR
Ksenija MUSIČ
Emilija PATE
Franc PAJEK
Jelica KIJANOVIČ
Irena HEPE
Petra JOVIČ
Lazar ARSENIČ
Albina MRAVLJA
Dunja GROZNIK
Rado ČOPE
Sonja ZOREC
Zagorka RISTEVSKI
Anka MANDIČ
Željten BAGARIČ
Gordana MEDVED
Marko OVEN
Djuro DEBELEC
Sabrija ŠALJA
Danica VIDIC
Filip MEDVED
Ahmed HASANAGIČ
Ajda VARDJAN
Marko SINJUR
Cvetka ROME
Marija GNIDOVEC
Edvard MANDELJ
Šemsa SMAJIČ

čestitamo !

PERKOVIČ Ante, skladiščni delavec, voznik viličarja, v TOZD Baterije dne 23.2.1986,

OŠTIR Suzana, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 20.2.1986,

ŽVAR Dušica, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 24.1.1986.

Osvojili 2. mesto

Na Starem vrhu pri Škofji Loki se je v sredo 26. februarja popoldne zbralo skoraj 100 smučark in smučarjev iz šestih Iskrinih tovarn iz Stegen in skupnih služb DO Elementi.

V tekmovanju za "Pokal dvorišča", memorialnem tekmovanju, ki nosi ime po pobudniku teh zimskih športnih srečanj in našem pokojnem novinarju Francu Kotarju, je sodelovala tudi 10 članska ekipa Zmaja, ki je letos zasedla odlično drugo mesto. Lani je bila na četrtem mestu.

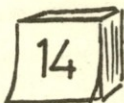
Vabilo je izpadlo

V zadnjem glasilu bi moralo biti na tej strani uokvirjeno VABILO na 10. turnir bowling kluba. Pri izdelavi filma v tiskarni in zahtevi, da mora biti vabilo v negativu, pa je prišlo do pomote tako, da je bila ponovljena čestitka za 8. marec in ki je bila že itak objavljena v pozitivu na strani 4. Vabilo na Zmajev turnir je torej izpadlo in se tekmovalcem in organizatorjem opravičujemo.

Ker je zaključek turnirja predviden za 22. marec in bo glasilo v tem času v tiskarni, bomo o poteku in rezultatih poročali prihodnjič. -Ur.

zadnji rok

Zadnji rok za oddajo člankov uredniku za aprilsko glasilo

Redakcijo glasila smo zaključili 20. marca

Vseh deset naših tekmovalcev v veleslalomu je uspešno prišlo skozi cilj, Sršen Janez iz mehanične delavnice pa je v svoji grupi zasedel celo 1. mesto.

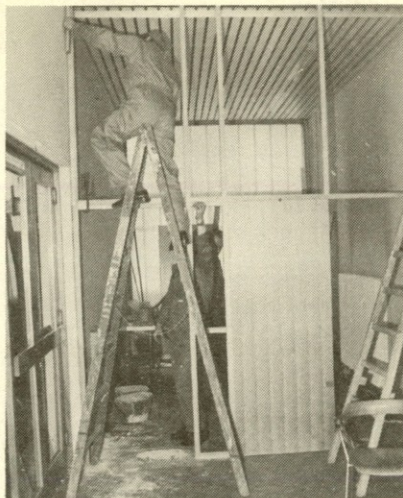
Vse kaže, da bi bilo možno v prihodnjem letu poseči po višjem mestu, če bi se pravočasno organizirali nekateri zelo dobri smučarji in sestavili tekmovalno ekipo za naslednje tekmovanje.

Velja priznanje tokratnemu uspehu za osvojeno 2. mesto.

Pomanjkanje delovnih prostorov

Vedno pogosteje se srečujemo s pomanjkanjem prostora tako v proizvodnji kot v zgradbi skupnih služb, kjer smo v marcu z ukinitvijo sprejemnice oziroma s preureditvijo le pridobili dodatno pisarniško sobo /na sliki/ z ugodnimi delovnimi pogoji.

Težji problem je s kontejnerjem na dvorišču ob zadnji steni proizvodne hale /slika v prejšnjem glasilu/, v katerega smo preselili kontrolo kakovosti vhodnih materialov in reklamiranih baterij. Delovni pogoji še zlasti z vidika ogrožanja zdravja, so neustrezni. Ni dvoma, da je možno lokacijo za izvajanje vhodne kontrole najti v samem skladišču, kamor spada že po naravi dela, le da je treba nekaj dobre volje in še nekaterih drugih stvari.

"GLAS ZMAJA" izdaja mesečno v nakladi 550 izvodov delovna organizacija ISKRA - Industrija baterij ZMAJ n.sol.o. Ljubljana, Stegne številka 23. Glasilo ureja uredniški odbor: Jovanovič Milivoj, Krek Antonija, Matič Silva, Musič Ksenija, Tratnik Jani in Zrimšek Veljko. Odgovorni urednik: Mayer Marijan. Tiska tiskarna LJUBLJANA Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu številka 421-1/73.

Ugodnejše za upokojence

V skladu z 2. odst. 30. člena Zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja se od 1. januarja 1986 dokončno uskladijo starostne, invalidske in družinske pokojnine."

Kljub finančnim zagatam, težkim gospodarskim razmeram, se upokojencem vendarle obetajo nekoliko boljši časi. Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja bo začela uresničevati nov način usklajevanja pokojnin z gibanjem nominalnih osebnih dohodkov vseh zaposlenih delavcev na območju republike. Tako se bo gnotni položaj upokojencev v primerjavi s tistim iz prejšnjega srednjeročnega obdobja vsekakor izboljšal. Povprečna pokojnina bo približno 85 % povprečnega osebnega dohodka.

Pa si oglejmo nekaj zadnjih in najbolj zanimivih podatkov za upokojence, objavljenih v Uradnem listu:

- najnižja pokojninska osnova znaša od 1. januarja 1986 dalje 40.590,74 din,
- najvišja pokojninska osnova znaša od 1. januarja 1986 dalje 192.384,50 din,
- najnižja pokojnina za polno pokojninsko dobo znaša od 1. januarja 1986 dalje 34.503,12 din,
- pravico do varstvenega dodatka imajo starostni, invalidski in družinski upokojenci, če njihovi dohodki, skupaj z dohodki družinskih članov ne presejajo mesečno 28.652 din ali letno 343.824 din na posameznega družinskega člana.

Uskladijo se zneski pokojnin, ki grede upokojencem za mesec januar 1986. Uskladiitev pokojnin se opravi po uradni dolžnosti.

Pravna služba
Hostnik Daria